

LAUSUNTO

15.10.2018

VN/4428/2018

Sosiaali- ja terveysministeriö
(kirjaamo@stm.fi)

Lausuntopyyntö 24.8.2018 (STM/2645/2017)

OIKEUSMINISTERIÖN LAUSUNTO TUPAKKA- JA NIKOTIINIPOLITIIKAN KEHITTÄMISTYÖRYHMÄN MIETINNÖSTÄ

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt oikeusministeriöltä lausuntoa tupakka- ja nikotiinipolitiikan kehittämistyöryhmän mietinnöstä (Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 21/2018) sekä siinä esitetyistä toimenpide-ehdotuksista. Oikeusministeriön lausunto koskee matkustajatuonnin rajoituksiin liitettyä toimenpide-ehdotusta 28 (Lisätään rikoslakiin törkeät tekemuodot salakuljetuksen ja laittomaan tuontitavaraan ryhtymisen osalta). Rikoslain muuttaminen edellyttää oikeusministeriön myöntämää esittelylupaa. Oikeusministeriö toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Oikeusministeriö toteaa, että mietinnössä on varsin niukasti käsitelty ja perusteltu ehdotusta lisätä rikoslakiin törkeät tekemuodot salakuljetuksen ja laittoman tuontitavaraan ryhtymisen osalta. Mietinnön sivulla 44 todetaan tähän liittyen työryhmän ehdottavan, että nuuskan, purutupakan ja nenänuuskan matkustajatuonnin raja lasketaan 1000 grammasta 100 grammaan vuorokaudessa. Jotta varmistetaan toimenpiteen tehokkuus käytännössä, on kiinnitettävä huomiota myös matkustajatuontirajoitusten rikkomisesta annettaviin seuraamuksiin. Työryhmän näkemyksen mukaan savuttomien tupakkatuotteiden (nenänuuska, purutupakka, suussa käytettäväksi tarkoitettu tupakka) maahantuonnin rajoittamisen tehokkuuden varmistamiseksi rikoslakiin olisi lisättävä salakuljetuksen törkeä tekemuoto ja laittomaan tuontitavaraan ryhtymisen törkeä tekemuoto. Rikosten törkeiden tekemuotojen lisäämisellä korostettaisiin kyseisten tekojen moitittavuutta ja myös vahvistettaisiin viranomaisten keinoja valvoa edellä mainittujen tuotteiden laitonta maahantuontia ja kauppaa.

Oikeusministeriö huomauttaa, että salakuljetuksen ja laittoman tuontitavaraan ryhtymisen törkeän tekemuodon säätämistä harkitessa tulee huomioida rikosoikeuden viimesijaisuus-, välttämättömyys- ja muut

ns. kriminalisointiperiaatteet. Perusteluksi ehdotukselle eivät riitä esimerkiksi viranomaisten valvontatarpeet. Lisäksi erityisesti moitittavimmissa tapauksissa toimintaan syyllistynyt voi tyypillisesti syyllistyä myös muihin rikoslaissa rangaistavaksi säädettyihin tekoihin, jolloin käytettävissä voivat olla myös muita rikoksia koskevat valvontakeinot. Salakuljetusta ja laitonta tuontitavaraan ryhtymistä koskevat rikoslain rangaistussäännökset ovat muutoilultaan varsin avoimia ja näitä myös sovelletaan oikeuskäytännössä varsin usein. Rangaistusasteikon korottamisella ehdotetusti voisi siksi olla varsin merkittäviä kustannusvaikutuksia, jotka myös tulisi ottaa harkinnassa huomioon.

Oikeusministeriö toteaa, että mietinnössä ehdotetulle rangaistusasteikon korottamiselle esitetty perustelu siitä, että tällä tulee varmistaa matkustajatuonnin rajan laskemista koskevan toimenpiteen tehokkuus käytännössä ei vaikuta perustellulta. Tältä osin voidaan kiinnittää huomiota siihen, että 100 grammaa ylittävät mutta 1000 grammaa alittavat tuontimäärät, jotka siis jatkossa nykytilanteesta poiketen ylittäisivät sallitun tuontimäärän, tulisivat tuskin tuontimäärän perusteella arvioiduiksi rikosten törkeinä tekemuotoina. Oikeusministeriö korostaa yleisemminkin, että salakuljetuksesta ja laittomasta tuontitavaraan ryhtymisestä tuomitaan tyypillisesti sakkoon, joten jo nykyään käytettävissä oleva rangaistusasteikko vaikuttaisi olevan riittävän laaja siihen, että moitittavuudeltaan eriasteiset teot voidaan huomioida rangaistusta määrättäessä. Lisäksi näihin tekoihin syyllistynyt voi erityisesti moitittavimmissa tapauksissa tyypillisesti syyllistyä myös muihin rikoslaissa rangaistavaksi säädettyihin tekoihin, jolloin myös rangaistusta tuomittaessa käytössä oleva rangaistusasteikko on laajempi kuin tuomittaessa pelkästään salakuljetuksesta tai laittomasta tuontitavaraan ryhtymisestä.

Oikeusministeriö muistuttaa lopuksi lausuntopalvelu.fi -sivustosta ja suosittelee, että sosiaali- ja terveysministeriö käyttäisi palvelua lausuntoja vastaisuudessa pyytäessään.

Ylijohtaja

Sami Manninen

Lainsäädäntöneuvos

Lauri Rautio

Asiakirjan kansilehti

Asiakirjan tunniste

VN/4428/2018-OM-3

Asiakirjan MD5 tiiviste

cd2e1e29c88c25832fb7cb78420be56d

Allekirjoitukset

Allekirjoittaja	Allekirjoituspäivämäärä	Varmenteen myöntäjä
Lauri Rautio	2018-10-15T12:15:08	C=FI, O=Vaestorekisterikeskus CA, OU=Organisaatiovarmenteet, CN=VRK CA for Qualified Certificates - G2\ OK
Sami Manninen	2018-10-15T12:20:24	C=FI, O=Vaestorekisterikeskus CA, OU=Organisaatiovarmenteet, CN=VRK CA for Qualified Certificates - G2\ OK